

Utbildningsdepartementet

Remiss av betänkandet Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)

Sammanfattning

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerade ”Utvecklat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning – långsiktiga åtgärder för sjuksköterskeprogrammen (SOU 2024:9)”.

Betänkandet lämnar huvudsakligen förslag på fyra av utredningens direktiv och Region Jönköpings läns remissvar innefattar några allmänna synpunkter och kommentarer på utredningens författningsförslag. Region Jönköpings län tillstyrker flera av utredningens författningsförslag, men vill betona vikten av att nyttja befintlig, lokal struktur och undvika att nationella infrastrukturer byggs upp. Vidare vill regionen understryka vikten av fortsatt utredning av en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet, i syfte att möjliggöra att simulering kan godtas som klinisk utbildning i sjuksköterskeutbildningen såsom utredningen beskriver.

Synpunkter på förslaget

Allmänna kommentarer

Betänkandet fokuserar och lämnar huvudsakligen förslag på fyra av utredningens direktiv. Utredningen lägger framförallt fram förslag som berör nationella arbetsätt vilket är angeläget men Region Jönköpings län anser att främja lokala modeller som bygger på relationer och gemensamt ansvar är viktigt för att känna delaktighet, engagemang och möjlighet för att samverka kring såväl teoretiska som praktiska moment i utbildningen. I Region Jönköpings län har vi sedan länge utvecklat en samarbetsmodell (inkluderar även avtal) som stödjer samverkan mellan region, lärosäten, kommunerna i länet och privata vårdgivare som fungerar väl och löser många av de utmaningar som beskrivs i utredningen. Region Jönköpings län anser att det är viktigt att nyttja befintliga samverkansformer och vill påpeka att lokalt samarbete är en tillgång rörande utökat samarbete för fler VFU-platser inom verksamhetsförlagd utbildning. Regionen vill också framföra

betydelsen av lokal VFU-placering för framtida rekrytering av nya medarbetare. Detta har betydelse för verksamhetens vilja och engagemang att ta emot VFU-studenter och skapa nya VFU-platser.

VULF-avtal

Region Jönköpings län ställer sig i huvudsak positiv till det framarbetade förslaget och håller med utredningen om att ett nytt statligt avtal för vårdvetenskaplig utbildning, lärande och forskning (VULF) kan underlätta utökat samarbete för verksamhetsförlagd utbildning.

Region Jönköpings län anser vidare att VULF-avtalet kan utöka antal VFU-platser genom att staten finansierar merkostnader för studenter exempelvis resor och boende i närområdet. Region Jönköpings län anser också att regionala utbildningsstödjande verksamheter behöver stärkas för att möjliggöra fler VFU-platser i region och kommun. Region Jönköpings län ställer sig även positiv till att VULF-avtalet omfattar forskarmeritering för sjuksköterskor.

Nationellt IT-stöd

Region Jönköpings län befarar att det framarbetade förslaget innebär nya och höga kostnader. Det föreligger stora praktiska och ekonomiska utmaningar med att nationellt föra samman olika regioners IT-stöd för planering och samordning av verksamhetsförlagd utbildning. Vidare anses att samordningen behöver inkludera alla studentprofessioner från början om underlaget ska vara relevant, eftersom olika studentprofessioners VFU påverkar helheten av planeringen i verksamheten. Enligt utredningen anses det att ett nationellt IT-stöd kan effektivisera nyttjandet av tillgängliga platser, bidra till kvalitetssäkring och minska den manuella administrationen av placeringar och platser. Region Jönköpings län anser att IT-stödet beskrivs alltför optimistiskt avseende positiva effekter på behov av administration och kostnader för att bygga upp och underhålla ett nationellt IT-system.

Region Jönköpings län ställer sig frågande till hur eventuella tillgängliga platser kan utnyttjas nationellt med tanke på lärosätens olika kursplaner och lärandemål samt geografiska utmaningar, resor- och boendekostnader. Region Jönköpings län anser också att ett nationellt IT-stöd kan vara kontraproduktivt eftersom lokala överenskommelser, engagemang och viljan att underlätta för varandras behov med den lokala utbildningen snarare kan försvåras genom ett nationellt IT-stöd. Därmed torde möjligheten till att utöka VFU-platser minska i den kliniska verksamheten.

Ett nationellt kunskapsstöd för handledarutbildning

Region Jönköpings län anser att en utbildningsguide för en generisk modulbaserad handledarutbildning på grundnivå kan vara positivt för att underlätta för verksamhetens medarbetare att få utbildning för sitt uppdrag som handledare under VFU. Regionen vill understryka att utbildningen inte bör vara alltför omfattande i högskolepoäng, eftersom det påverkar möjligheten att kunna erbjuda VFU-placeringar med tillgång till handledare med lämplig handledarkompetens.

Utbildningen bör kunna erbjudas digitalt (ej campusbaserad) för att vara lättillgänglig. Region Jönköpings län anser att lokala lösningar för handledarutbildningar är viktig för samverkan mellan lärosäte och verksamhet.

Ökad enhetlighet i bedömningen av sjuksköterskestudenters lärande

Region Jönköpings län stödjer utredningens förslag om en ökad harmonisering av bedömningsmetod och gemensamma bedömningskriterier. Detta torde förbättra förutsättningarna för god kvalitet i verksamhetsförlagd utbildning och underlätta för såväl handledare som studenter.

Fortsatt utredning

Regionen vill understryka betydelsen av att skyndsamt arbeta vidare med en förändring av artikel 31 i yrkeskvalifikationsdirektivet. Genom att vidga begreppet för klinisk utbildning i direktivet skulle även simulering kunna inkluderas och därmed kan fler platser för verksamhetsförlagd utbildning av hög kvalitet för sjuksköterskestudenter skapas. Simulering bör även kunna utveckla utbildningens innehåll och kvalitet vilket har bekräftats i flera aktuella forskningsstudier.

Rachel De Basso
Regionstyrelsens ordförande

Jane Ydman
Regiondirektör